

BIKAS

FOCUS OP NEPAL

TIJDSCHRIFT VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING IN NEPAL

Driemaandelijks tijdschrift van BIKAS Association vzw

Vol. 35 n°3 – juli / augustus / september 2024

Afgiftekantoor GENT-X Erkenning : P206908

Een slim persoon lost een probleem op. Een wijs persoon vermijdt het.

(Albert Einstein)

OPNIEUW KANS OP STROOMONDERBREKINGEN?

In het eerste Bikas tijdschrift van 2017, jaargang 28, was het frontartikel gewijd aan het einde van de jarenlange stroomonderbrekingen. Kulman Ghising, 'juiste man op de juiste plaats' zoals er toen geschreven stond, mocht dit wapenfeit op zijn palmares schrijven.

Kulman Ghising, een ingenieur die in Amerika werkte, werd destijds door Prachanda, de voormalige maoïstische leider, teruggeroepen om het probleem van het stroomtekort aan te pakken. Alles draaide toen rond corruptie en Kulman Ghising sloot de stroomtoevoer af van grote bedrijven die niet wilden betalen. Geen geld is ook geen elektriciteit.

Kulman Ghising, het hoofd van de Nepal Electricity Authority, heeft sindsdien puik werk geleverd. Hij kon het aantal keren dat de stroom uitviel beperken tot een minimum. Toen Nepal niet genoeg elektriciteit kon voorzien om het land te bevoorraden, hervormde hij de distributie door overdag stroom te leveren aan het grote publiek en 's nachts aan de industrie.

Die aanpak heeft er voor gezorgd dat Nepal momenteel van juli tot december een overschot aan elektriciteit heeft. Van januari tot juni moet er twintig procent uit India worden geïmporteerd. Meer dan waarschijnlijk zal Nepal ook volgend jaar beschikken over voldoende binnenlandse productie om aan de vraag te voldoen.

NEPALEES FOOD FESTIVAL 2024

Dat moet een antwoord zijn op de vraag die momenteel onrust veroorzaakt in Nepal. Mag Kulman Ghising op post blijven of niet? Midden juli veranderde immers de regeringssamenstelling. De coalitie bestaat nu uit de twee grootste partijen van het land: de Nepalese Congrespartij en CPN-UML, de communistische partij. Puspaha Kamal Dahal, ook gekend als Prachanda, werd door het parlement als premier weggestemd en vervangen door Sharma Oli, de leider van de Communistische Partij.

Oli kiest partij voor de bedrijfswereld. Door tal van bedrijven worden de elektriciteitsrekeningen genegeerd waardoor er tientallen miljoenen niet terechtkomen in de staatskas. De zakenwereld maakt zich sterk door zich te verschuilen achter de donaties en steekpenningen die worden uitgereikt aan de politici, die, zoals op veel plaatsen elders in de wereld, zich schaamteloos verrijken met geld van de gemeenschap.

Ook in Nepal laten de mensen zich verleiden door holle slogans en blijven ze dikwijls stemmen op dezelfde, vaak corrupte leiders.

De vraag of Kulman Ghising op post mag blijven, kan op dit ogenblik niet beantwoord worden. Maar door zijn uitstekend beleid zal Nepal voor het volgende jaar niet hervallen in aanhoudende stroomonderbrekingen. Het woord **'load shedding'** (*) komt nog niet direct te sprake.

*Irene Van Driessche,
redactieverantwortelijke*

(gebaseerd op berichtgeving van onze mensen ter plaatse met name Hem Chaulagain en Babu Lal Tamang)

(Load shedding betekent hier dat er regelmatig stroomonderbrekingen zijn omdat de beschikbare elektriciteit over het land verdeeld wordt.)*

Zaterdagmiddag 25 mei 2024 werd voor de derde maal het 'Nepalese Food Festival' georganiseerd, met de steun van de Nepalese ambassade. Ditmaal aardig wat groter opgevat dan vorig jaar. Waar het Food Festival in '23 over een beperkte ruimte aan het station van Leuven beschikte, werd nu het hele Mgr. Ladeuzeplein ingenomen. Net bij de start kwam de zon tevoorschijn. Een meevaller voor alle aanwezigen die letterlijk en figuurlijk kwamen proeven van de Nepalese thuissfeer van het verre Himalayaland.

Na de verwelcoming en gelegenheidsrede van Z.E. Mr. Gahendra Rajbhandari, ambassadeur van Nepal, werden vele notabelen, onder meer ambassadeurs van andere landen en ook de burgemeester en schepenen van Leuven zelf, bedacht met een typisch Nepalese attentie.

Ondertussen was men in de tientallen eetstalletjes druk in de weer om Nepalese specialiteiten

te bereiden en aan te bieden. Momo's, chapati, samosa's..., kortom, 'street food' op zijn best, met sausjes allerhande, al dan niet 'spicy'.

Naast dit culinaire luik konden we ook genieten van een cultureel gebeuren. Tal van Nepalese dansgroepen uit heel Vlaanderen, uit Antwerpen, Brugge, Gent en uit Leuven zelf, waren present. Alle groepen werden een voor een voorgesteld op het podium, waarna ze in een lange stoet over het Mgr. Ladeuzeplein paradeerden. Daarna volgde een reeks optredens door de diverse gezelschappen. Kleurrijk én met veel jong talent. Opvallend was de betere kwaliteit in vergelijking met vorig jaar.

Het muzikale gebeuren werd even onderbroken voor een toespraak van dokter Sushil Koirala, vertegenwoordiger van de Damiaanactie. Hij was op dat ogenblik in ons land voor een uitgebreide training aan het Tropisch Instituut van Antwerpen. Samen met zijn Nepalese collega Dr. Naveen Prakash Shah reikte hij aan tal van omstanders een roos uit.

Het was een geslaagde dag.

*Dirk Logghe,
bestuurslid BIKAS*

TE GAST BIJ DE NEPALESE AMBASSADEUR

Vrijdag 7 juni organiseerde de Nepalese ambassadeur Z.Z. Gahendra Rajbhandari een vriendschapslunch in het Nepal House in Brussel. Ook BIKAS was uitgenodigd. Bij een Nepalees hapje en een drankje kregen we de gelegenheid om kennis te maken met de andere genodigden of enkelen opnieuw te ontmoeten. De meesten van hen zijn, net als wij van BIKAS, actief bezig met een of meerdere projecten in Nepal. Iedere deelnemer werd trouwens gevraagd om kort zijn/haar binding met Nepal te verduidelijken. Er waren ook een bergbeklimmer en een vertegenwoordiger van de 11.11.11-actie aanwezig.

Dr. Sushil Koirala, actief voor de Damiaanactie in Kathmandu en tijdelijk in ons land voor een speciale opleiding, bevond zich eveneens onder de gasten. Net zoals op het 'Nepalese Food Festival' overhandigde hij iedereen een roos als symbolische gave voor vriendschap, liefde en wereldvrede. Het was een gemoedelijke zonovergoten middag in ongedwongen Nepalese stijl.

*Dirk Logghe,
bestuurslid BIKAS*

LHAKPA SHERPA BEDWONG DE EVEREST 10 KEER

Ondertussen ontsnapte ze thuis aan een gewelddadig huwelijk

Het opzienbarende levensverhaal van Lhakpa Sherpa is sinds eind juli te bekijken op Netflix. Voor de buitenwereld is ze recordhoudster voor het beklimmen van de Mount Everest, geen enkel vrouw stond meer dan tien keer op de top. Maar achter de schermen leefde ze in angst voor haar gewelddadige man.

Lhakpa Sherpa groeide op waar onderwijs voor meisjes geen prioriteit was. Dat heeft voor haar blijvende gevolgen gehad want ze kan nog steeds niet lezen en schrijven. Toen ze zowat 15 jaar was, werkte ze als onopgeleide drager tijdens bergexpedities, vaak als enig meisje. Na een korte relatie in Kathmandu beviel ze van haar zoon Nima. Als ongehuwde moeder werd haar leven nog moeilijker. Tijdens één van de expedities ontmoette ze de Roemeens-Amerikaanse bergbeklimmer George Dijmărescu. In 2002 trouwden ze en vestigden ze zich in Connecticut VS. Ze kregen samen twee dochters. De relatie liep stuk door de brute houding van haar man. Ze woont

nog steeds in Amerika waar ze in haar levensonderhoud en dat van haar kinderen voorziet door te werken als schoonmaakster in een supermarkt.

Haar leven op en naast de bergen is verfilmd in 'Mountain Queen: The Summits of Lhakpa Sherpa'. Sherpa is trots op de film, "Ik wil laten zien dat vrouwen het kunnen", zegt ze in een BBC interview.

(N.v.d.r. Geweld binnen het huwelijk is ook in Nepal geen uitzondering. Met de weinig kansen die ze krijgen, gebruikt en misbruikt door familie en door anderen, zijn de Nepalese vrouwen doorzetters en vechters die de strijd voor gelijke rechten niet opgeven.)

POKRASCHOOL IN BHADAURE – KAVRE DISTRICT

In het dorpje Bhadaure in het Kavre district heeft men heel hard gewerkt aan de school. De bijkomende verdieping op het bestaande schoolgebouw is bijna klaar.

De ruwbouw van de extra klassen en de overkapping van de traphal zijn afgerond. Op het dak werd een egalisielaag aangebracht die tevens de waterdichtheid moet verhogen. Nadien werden regenafvoeren geplaatst en een afwateringsgootje zodat er geen instromend regenwater naar de traphal kan komen. En dat het kan regenen in Nepal, dat weten ze maar al te goed. Voorzorgen nemen hiervoor is geen overbodige luxe.

Op de eerste verdieping en op het dak werden stevige metalen balustrades geplaatst evenals trapleuningen in de traphal. De elektriciteit werd gelegd en de pleisterwerken werden uitgevoerd. Het vensterglas werd in de ramen gezet en de deuren werden geplaatst. Dan kon het verven beginnen. Heel het gebouw kreeg een mooie gele kleur met enkele rode accenten.

Geel is sowieso de verplichte kleur van de gemeenschapsscholen. Op de vele foto's en filmpjes die we toegestuurd kregen, oogt alles zeer mooi en proper afgewerkt. Ook de speelplaats werd aangepakt. Alle vuiligheid werd opgeruimd en er werden zeshoekige betonstenen gelegd. Ook dit ziet er fraai en netjes uit.

Men is begonnen aan de paden die naar de in- en uitgangen leiden. Ook deze kregen eerst een fundering met daarop betontegels. De werken zijn al goed gevorderd maar dan kwam het regenseizoen eraan. Dit heeft ervoor gezorgd dat alles stil ligt. Het is moeilijk, eigenlijk onmogelijk, om in dergelijke omstandigheden de nodige zandwinningen in de rivieren te doen. Door de massa's water die er in deze periode door de rivieren stromen, de kans op landverschuivingen en de slechte toestand van de wegen is men genoodzaakt de werken uit te stellen.

Het is dus nog even geduld oefenen en wachten tot de weergoden de regenkransen toedraaien en de wegen weer toegankelijk worden voor zwaar vervoer. Eenmaal de omstandigheden goed zijn, kan men aan de laatste afwerkingen beginnen. Zoals elk jaar is er in de regenperiode een maand schoolvakantie omdat de meeste jongeren niet ter plaatse geraken. Maar eenmaal de leerlingen terug naar school mogen gaan, zullen de

nieuwe lokalen in gebruik genomen worden. We kijken al uit naar de eerste foto's van de studenten in hun nieuwe klassen.

In het najaar wil ik een bezoek brengen aan de Pokraschool. Het zal dan precies een jaar geleden zijn dat de plannen werden gesmeed om te starten met de bouw. Ondertussen is er immens veel arbeid verricht en komt het einde van de werken stilaan in zicht. Ik ben heel benieuwd om te zien wat men gerealiseerd heeft en hoe de leerlingen en leerkrachten zullen reageren.

Wil jij dit schoolproject steunen dan kan dit door een bijdrage te storten op het rekeningnummer van BIKAS BE32 2200 7878 0002 met vermelding van 'Pokraschool'.

Alvast bedankt voor jullie steun.

Betty Moureaux,
voorzitter BIKAS

Veel meer foto's en filmpjes vind je op <https://bikas.org/bhadure>

DE VIJF SCHOLEN VAN HAKU

Op de foto's die we wekelijks krijgen, zien we dat ze nu in Haku hun eigen appels en kiwi's oogsten. Het fruit ziet er niet enkel mooi uit, de vruchten zijn ook zeer smaakvol, laten ze ons weten.

Voordien ging men elders fruit kopen. Nu plukt men de vruchten van de bomen, in eigen tuin. Vroeger kocht men zelden fruit omdat het duur was en men moest hiervoor speciaal naar Dhunche gaan. Hiervoor was men een halve tot hele dag onderweg. Komt daar nog bij dat men die kilo's fruit ook nog naar huis moest dragen, over de bergen heen. Nu kan men dagelijks genieten van een zelf gekweekt stuk fruit, heerlijk en gezond!

Ook allerlei groenten en kruiden heeft men leren telen. En het mag gezegd worden, men doet dat daar heel goed. Niet alleen de groenvrijwilligers en de dorpelingen die een eigen tuintje hebben zijn heel enthousiast. Ook de scholieren die geregeld in de schoolmoestuin mogen werken, hebben veel bijgeleerd. Deze praktijklessen zijn altijd zeer geliefd bij de leerlingen.

Op de foto's zien we leerlingen van de Goshaikunda Basic School in Pangling en van de Thulo Haku Secondary school bomen planten op hun schoolterrein. Na enkele jaren zullen ook deze bomen vruchten geven en voor de nodige schaduw zorgen op warme dagen. Ze zorgen dan tevens voor een natuurlijke afkoeling.

Terwijl velen met hun handen in het groen werken, gingen de schooldirecteuren van de vijf scholen op studiebezoek bij andere scholen. Samen met de vrouwelijke leerkrachten van het basisonderwijs, de voorzitter en een vrouwelijk lid van de schoolgemeenschap bezochten ze vier verschillende scholen. Ze gingen naar twee scholen in Kathmandu, een school in Nuwakot en naar een school in Dhading. Het werd een leerrijke uitwisseling van kennis en ideeën.

De educatieve expert, Dhan Rai, een medewerker van CEPP (Centre for Educational Policies and Practices) verbleef enkele dagen in de Hakudorpen. Hij ging van school naar school en gaf onderricht aan de studenten. De leerlingen genoten van deze andere manier van les krijgen. Ook leerde Dhan Rai de leraren hoe ze zelf lesmateriaal kunnen maken en hoe men het kan integreren in de klas.

De fauna- en onderwijsmotivator, Arjun Tamang, zelf afkomstig van en wonende in Sanu Haku, is zeer begaan met zijn Hakudorpen. Als groenmotivator deelde hij guave- en bloemenplanten uit. Ook enkele planten voor veevoergewas werden verdeeld. We zijn heel benieuwd hoe deze plantjes het gaan doen op deze hoogte.

Arjun, die regelmatig groeninstructies geeft, is ook begaan met het onderwijs en opvoeding van de leerlingen.

Hij had een overleg met de moedergroep. Dit zijn moeders van wie het kind- of kleinkind(eren) naar een van de dorpscholen gaat. De moeders zijn de stuwende kracht in het huishouden en nemen een belangrijke plaats in de opvoeding van de kinderen in. Via de moeders kan er veel bereikt worden.

ONZE PROJECTEN

Arjun ging in overleg met de moeders en stimuleerde hen om hun kinderen zo veel mogelijk naar school te sturen. Hij gaf eveneens onderricht over persoonlijke hygiëne en over algemene hygiëne thuis. Ook haalde hij het belang aan om ervoor te zorgen dat de jongeren met prope uniformen naar school gaan.

Ondertussen is CEPP volop bezig met het selecteren van een geschikte coördinator. Nu Bhisnu vertrokken is, zoekt men een vervanger. Een geschikte persoon vinden is een moeizaam proces. Van de twintig sollicitanten heeft men vijf kandidaten weerhouden. Naast een schriftelijke test werd er ook een interview afgenomen. Ten slotte bleef er één kandidaat over die gedurende een week een korte training kreeg. Alles wordt geëvalueerd en tijdens de volgende dagen zal men beslissen of deze persoon over de juiste vaardigheden beschikt om in de afgelegen regio van de Hakudorpen aan de slag te gaan. De nieuwe coördinator zal twee jaar ter plaatse blijven en dient zelfstandig te kunnen werken. Het zal sowieso voor deze persoon een grote uitdaging worden.

In het najaar bezoek ik de Hakescholen en ik ben benieuwd om de evolutie te zien. Telkens als ik naar Haku ga, denk ik terug aan hoe het daar allemaal voor mij begon. Vijftig jaar geleden kwam ik hier voor de eerste keer, samen met Nepalese vrienden.

Ondertussen ben ik er vele malen teruggekeerd en is Haku totaal veranderd.

Na de grote verwoestende aardbeving van 2015 zijn we er met BIKAS aan projecten begonnen. In al die jaren heb ik heel veel zien veranderen in deze dorpen en hebben we veel kunnen realiseren. De eerste jaren zetten we ons vooral in op de heropbouw, nu zetten we ons voornamelijk in op de inhoud. Dit is een totaal andere werking, een ander groeiproces dat van binnenuit komt en veel langer meegaat. Wat zal ik deze keer zien en horen in de Haku-dorpen?

Wil jij mee dit project steunen dan kan je dit doen door een bijdrage te storten op het rekeningnummer van BIKAS BE32 2200 7878 0002 met vermelding van 'Haku'.

Alvast bedankt voor jullie steun.

Betty Moureaux,
voorzitster Bikas

Meer foto's en filmpjes vind je op <https://bikas.org/haku>

ONZE PROJECTEN

Een beeld zegt meer dan duizend woorden.

Nieuws uit *Sindhuli* en *Makwanpurgadhi*, twee districten waar CEPP, het *Centre for Educational Policies and Practices* samenwerkt met de basisscholen op het platteland.

De fotoselectie illustreert op welke diverse terreinen zij werkzaam zijn.

Kindgericht onderwijs

Smarika Limbu, pedagogisch verantwoordelijke voor Sindhuli District, leest kinderen van de lagere school in Jutepani een verhaaltje voor. (foto boven links)

Puzzels zijn vrijwel onbekend in Nepal. Ze stimuleren aandacht, geduld, waarneming en kleine motoriek. En samen puzzelen is ook gewoon plezier! (foto boven rechts)

Manakanama school, Sindhuli, in de pauze. Nu er in Nepal meer en meer elektriciteit is, kan de elektriciteit ook uitvallen. Dan lezen de kinderen prentenboeken, en dat is zelfs leuker dan tv kijken! (foto hiernaast)

CEPP streeft ernaar in elke deelnemende school in het werkingsgebied een kleuterklas of eerste leerjaar in te richten als modelklasje. De eerste stap is een houten vloer, meestal met recuperatiemateriaal, om de kinderen te beschermen tegen koude en stof.

Michael Rai, algemeen coördinator voor alle werkingsgebieden van CEPP, informeert de ouders van Gaurishankar School, Makwanpurgadhi, over het leerprogramma van de lagere school en over hoe zij hun kinderen kunnen aanmoedigen. Gaurishankar is een kleine school. Zonder die school zouden de kinderen geen onderwijs krijgen want de andere scholen zijn te ver weg.

Vorming voor leerkrachten rond dagelijkse activiteiten. De leerkrachten maken materialen om het onthaalgesprek, het dagprogramma, de weekkalender... te ondersteunen.

Vorming van de ouders

CEPP informeert de ouders in Jutepani, Sindhuli, over het leerprogramma van de kleuterklas en het eerste leerjaar.

Vergroening

Amarmaya Lama, kersvers coördinator voor Makwanpurgadhi, maakt op deze foto kinderen vertrouwd met traditionele, vaak vergeten gewassen in Nepal, zoals amarant en quinoa.

Karnas Thing, verantwoordelijk voor het ecologische luik van het programma in Makwanpurgadhi, plant koffie aan in de plantenkwekerij van CEPP.

Karnas Thing en Lila Upreti maken een omheining om de plantenkwekerij te beschermen tegen rondlopend vee. Lila is pedagogisch verantwoordelijke in Makwanpurgadhi. Karnas en Lila leggen ook tal van huisbezoeken af om de betrokkenheid van de families bij het onderwijs te stimuleren.

De man met het strohoedje is Rishi Adhikari, ecologisch verantwoordelijke binnen CEPP. Hier geeft hij vorming rond duurzame landbouw aan het team van CEPP.

Gezondheid

Inenting tegen mazelen in Kalidevi School, Chap, Makwanpurgadhi. De klassen die in samenwerking met de lokale gemeenschap, het departement Architectuur van de KULeuven en Bikas gebouwd werden, worden ook ingezet voor het algemeen belang.

Dit is maar een kleine selectie van de foto's die wij elke week via WhatsApp uit Nepal toegestuurd krijgen. Die beelden zorgen ervoor dat wij betrokken blijven bij het project en pedagogische inzichten en tips kunnen uitwisselen. Wij hopen dat ze u ook een beeld geven van waar het project voor staat...

Dankuwel voor de interesse!

Wilt u de werking van CEPP mee ondersteunen? Elke bijdrage is welkom op rekening BE32 2200 7878 0002 van Bikas vzw, met als vermelding Van School tot School.

In het volgende tijdschrift willen we het graag hebben over CEPP's focus op de jongste kinderen, in kleuterklas en lager onderwijs, en voor hun speciale aandacht voor de adolescenten in de hogere klassen. Tot dan!

*Paul Beké en Carine Verleye
Foto's van Amarmaya Lama,
Smarika Limbu en Michael Rai.*

Disrict Sindhuli

Disrict Makwanpurgadi

HET DORJE GHYANG WATER PROJECT

Zoals we vorige keer al lieten weten, stroomt er water door de pijpleidingen in Dorje Ghyang. 135 gezinnen zijn ontzettend blij dat ze het levensbelangrijke drinkbaar water nu bij hun thuis hebben. Even aan de kraan draaien en de kruiken kunnen gevuld worden, zoveel men maar wil.

Zo gemakkelijk kan het zijn als alles vlot verloopt en als alles ook goed onderhouden wordt. Aan dit laatste heeft men ook gedacht. Het is niet enkel waterleiding leggen, kranen plaatsen en de nodige wasplaatsen metselen. Er dient ook toezicht en onderhoud te gebeuren.

Guna, de ingenieur heeft met de werfleider en een groep dorpingen samengezeten om af te spreken hoe zij alles zullen opvolgen en onderhouden.

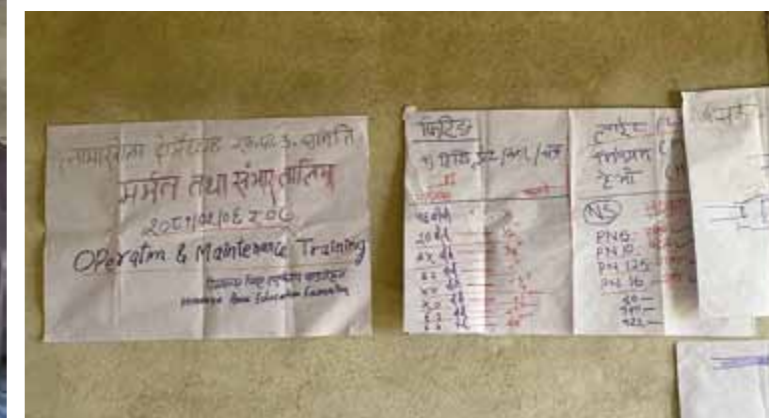
Aan vijftien dorpingen werd een training gegeven waarvan zes mensen zelfs een gevorderde opleiding kregen. Guna gaf een zeer praktisch gerichte scholing met onder andere aandacht voor de werking van de pomp, hoe de verschillende meters aflezen en interpreteren, hoe aftakkingen realiseren, hoe leidingen lassen... Men leerde ook hoe men alles dient te onderhouden, hoe men

defecten kan opsporen, hoe problemen voorkomen en hoe problemen oplossen. Het is belangrijk dat er dagelijks toezicht wordt gehouden en dat er degelijk onderhoud gebeurt. Dit bevordert de duurzaamheid van het project. Alles moet goed blijven werken.

Tika Ram Lama werd aangesteld als toezichthouder. Zijn taak omvat onder andere: nagaan of de waterpomp correct werkt, het aflezen van de elektriciteit op het paneelbord en de verdeelplaat controleren. Hij dient dagelijks naar het laagste maar ook naar het hoogste punt te gaan kijken. Zo kan hij het waterniveau checken in het opvangreservoir en in de watertanks. Hij bekijkt de bronnen, het waterdebiet en gaat na of iedereen voldoende water krijgt. Mochten er problemen zijn, dan hoort hij naar oplossingen te zoeken. Ook dient hij maandelijks de watermeters af te lezen zodat de gelden ontvangen kunnen worden.

Elk huishouden dat aangesloten is, moet 300 NPR (ongeveer 2,5 euro) betalen om 5000 liter water te gebruiken. Door te betalen voor wat men verbruikt, beseft men dat niet alles zomaar gratis is. Men gaat zuiniger omspringen met het water en er gaat minder verspilling zijn. Met de maandelijks bijdragen die men ophaalt, kan men de onderhoudskosten dekken. Hoeveel men extra gaat vragen aan veelgebruikers is men nog aan het bespreken.

Eerst moet men de exacte prijzen kennen voor het elektriciteitsgebruik, de onderhoudskosten en de vergoeding voor Tika Ram zijn dagelijks werk. Na enkele maanden zal men een beter zicht

op de uitgaven hebben en kan men de verbruikersprijs eventueel bijschaven.

De bedoeling is dat eenmaal dit project volledig klaar is, we het overdragen aan de gemeenschap. BIKAS zal dan nog enkel vanop afstand een oogje in het zeil houden. De dorpsbewoners van Dorje Ghyang zullen dan zelfbedruipend moeten zijn en ze dragen dan ook de volledige verantwoordelijkheid voor hun waterproject.

Ik kijk al uit om in het najaar het project te bezoeken en met eigen ogen te zien hoe alles werkt. Met plezier zal ik samen met de dorpingen het glas water heffen op dit mooie project en op hun gezondheid.

Wil jij dit project mee helpen steunen, stort dan je gift op het rekeningnummer van BIKAS BE32 2200 7878 0002 met vermelding van 'Dorje Ghyang waterproject'.

Alvast bedankt voor jullie steun.
Betty Moureaux, voorzitter Bikas

Meer foto's en filmpjes vind je op https://bikas.org/dorje_ghyang

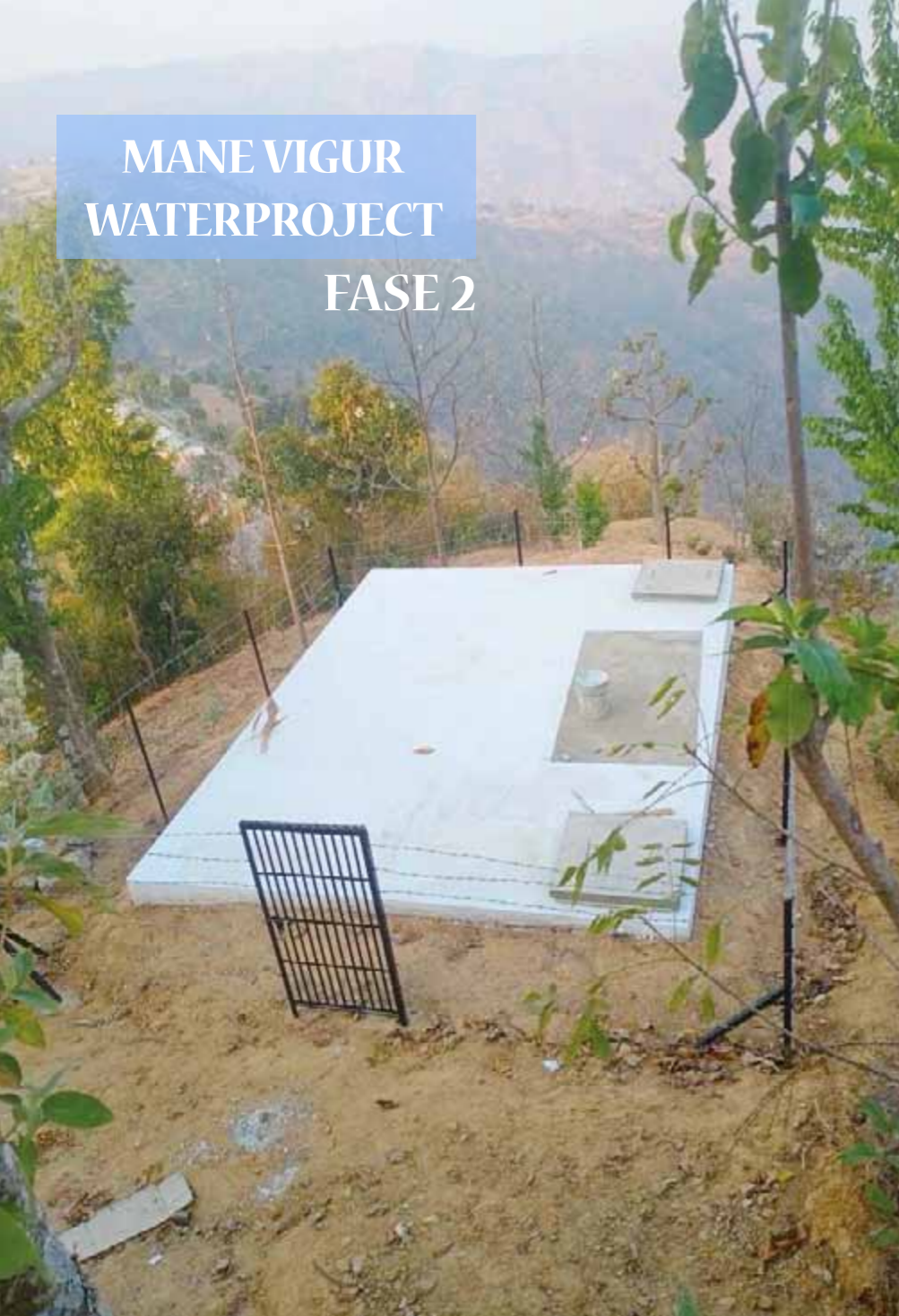

De locatie-coördinaten van dit project zijn:
**27°31'56.3" N
85°44'16.1" E**

MANE VIGUR WATERPROJECT

FASE 2

Het project zit in de eindfase. Onze contactpersoon ter plaatse, de heer Babu Lal Lama, heeft ons bevestigd dat de drie watertanks en alle watermeters geïnstalleerd zijn.

Een laatste vraag moet door de dorpingen zelf beantwoord worden, namelijk wat moet er aangerekend worden voor het waterverbruik. Dit probleem zal zo spoedig mogelijk moeten opgelost worden binnen de gemeenschap zelf.

Ook in Nepal is water zeer kostbaar en men wil uiteraard te allen tijde vermijden dat men er nonchalant mee omspringt. Elk gezin zijn eigen watermeter en een vastgelegde prijs per eenheid, dat wordt de basis om mogelijke waterspilling tegen te gaan.

Men zal hiervoor een bijeenkomst met alle belanghebbenden bijeenroepen. Tijdens deze vergadering zal ook de eindbetaling van de werklieden gebeuren.

Ondertussen kondigt zich een ander project aan, daarover meer in het volgende tijdschrift. Je kan onze projecten blijven steunen door een bijdrage te storten op het rekeningnummer van BIKAS BE32 2200 7878 0002 met de vermelding van 'Jo Logghe Noodfonds'.

Met dank van de familie Logghe

ONZE PROJECTEN

ONZE PROJECTEN EN HUN LOCATIE

Het doet ons altijd plezier als we reacties krijgen van lezers. Lezers die vragen hebben over projecten mogen niet aarzelen ons die voor te leggen. Het BIKAS-team zal alles in het werk stellen om hierop zo precies mogelijk te antwoorden.

Zo kregen wij een vraag binnen van een trouwe BIKAS-sympathisant die Nepal al meerdere malen heeft bezocht. Hij is geïnteresseerd in de exacte locaties van onze projecten. Het is echter niet evident om die plaatsen te vinden op Google Maps

of op Komoot. Dikwijls vind je andere schrijfwijzen en komen dezelfde plaatsnamen meermaals voor in Nepal.

De namen van de projecten zijn ook niet altijd de namen van de dorpen. De lokale bevolking kiest zelf de naam van het project waaraan ze gaan werken. Zo is Mane Vigur een samenvoeging van verschillende dorpen. Als je Mane Vigur zoekt op Google Maps zal je niets vinden.

We trachten voortaan bij ieder project ook de coördinaten te vermelden. Als je deze inbrengt op Google Maps dan kan je de plaats en regio van ons project terugvinden.

Ook op onze website vind je dit alles terug, eveneens kaartjes met de aanduiding waar de projecten zich bevinden.

BIKAS PRESENTEERT GESPREKSAVOND MET SOFIE LENAERTS EN LUT DE JAEGER

Getuigenis over stages in Nepal

Lut De Jaegher van de Arteveldehogeschool – lector, onderzoeker en stage-begeleider – komt als eerste aan het woord. De Arteveldehogeschool (AHS) voerde in 2015 een grootse campagne ten voordele van de slachtoffers van de verwoestende aardbeving die in Nepal meer dan 10 000 levens had geëist. Jaarlijks trekt Lut met haar laatstejaarsstudenten voor een boeiende maar ook uitdagende stage naar Nepal. We krijgen een getuigenis van een studententijd die ginds in het verre Nepal niet altijd zo vanzelfsprekend is.

Met een hart voor Nepal én passie voor de bergen

Sofie Lenaerts, wereldreiziger en gepassioneerd bergbeklimmer maar ook een zeer geapprecieerd spreekster, neemt ons mee in de wereld van bergtochten en alpinisme. Op 21 mei 2016 bereikte Sofie de top van de Mount Everest en op 3 januari 2020 werd ze de eerste Belgische vrouw die de 'Seven Summits' beklom, de hoogste bergen van elk continent. Het fysieke van bergbeklimmen is één zaak maar het menselijke aspect en het doorzettingsvermogen zijn minstens van even groot belang. Hoe pak je dit aan, hoe kijk je naar uitdagingen, welke levenslessen kan je hieruit leren? Deze avond volgen we haar roep naar de bergen en gaan we mee op avontuur.

Sofie, tevens het gezicht en de stem van het VRT programma 'Kijk Uit', bezocht reeds tien keer Nepal. Naast bergen beklimmen wilde ze ook iets zinvol doen voor de mensen in het mooie Himalaya staatje. Zij zette mee haar schouders onder het BIKAS-waterproject van Dorje Ghyang. Mede door haar engagement hebben nu 135 gezinnen drinkbaar water.

Wanneer? Woensdag 16 oktober, aanvang 19.30 uur (liefst vooraf inschrijven op info@bikas.be)

Waar? Kioskzaal (JeugdDienst), Kammerstraat 10 in 9000 Gent
Makkelijk bereikbaar met de auto via parking Vrijdagmarkt en met het openbaar vervoer (halte Sint-Jacobs of Korenmarkt)

Inkom? 10 euro, studenten 5 euro

Een fiscaal attest kan je krijgen vanaf 40 euro. Je kan dit bedrag storten op het rekeningnummer van BIKAS BE32 2200 7878 0002. Doe je dit bij aanvang van de BIKAS-avond dan geldt dit tevens als een toegangsticket.

De opbrengst van deze avond gaat naar de BIKAS projecten in Nepal.

Het Webbeans Team BV uit Kontich voor de gift van **250 euro** steun aan het Jo Logghe Noodfonds

De provincie West-Vlaanderen voor de subsidie van **13 350 euro** voor de bouw van de Pokra school

GIFTEN

Voor een gift van 15 euro per jaar ontvang je ons trimestriële tijdschrift per post en/ of online in kleur. Vanaf een gift van 40 euro op jaarbasis ontvang je een fiscaal attest. Je kan ons steunen op het nummer BE32 2200 7878 0002 op naam van Bikas vzw.

REDACTIE

De redactie van het BIKAS tijdschrift is in handen van Irene Van Driessche, lid van Bikas. Je kan haar mailen en info toesturen op haar e-mailadres irene@bikas.be. Alle info over acties ten voordele van Bikas en Nepal zijn welkom. Ook reiservaringen en tips, interessante weetjes...

BIKAS KOMT NAAR JE TOE

Wie geïnteresseerd is in een voorstelling van onze projecten of wie eens graag een trekking in Nepal wil gepresenteerd zien, we komen graag bij jullie langs. Verenigingen, scholen, groepen... Geef maar een seintje op info@bikas.be.

* TELEX * TELEX * TELEX *

● VLEIETUIGCRASH

Op 24 juli stortte een vliegtuig van Saurya Airlines kort na het opstijgen neer. Het was op Tribhuvan Airport vertrokken voor een vlucht naar Pokhara, zo'n 200 kilometer verderop. Er bevonden zich negentien mensen aan boord, zeventien waren technici, de twee anderen bemanningsleden. De technici waren onderweg naar Pokhara voor onderhoud aan een defect vliegtuig. De piloot overleefde als bij wonder de crash nadat de cockpit van het vliegtuig was gescheurd toen het toestel botste met een vrachtcontainer aan de rand van de luchthaven. De rest van het toestel brandde totaal uit. Badri Pandey, minister van burgerluchtvaart, beschreef hoe het vliegtuig na het vertrek plots afweek om dan neer te storten tegen de oostkant van de landingsbaan. Wat de aanleiding is van de crash is nog onduidelijk.

● SHARMA OLI OPNIEUW PREMIER

Het is de vierde keer dat de 72-jarige leider van de Communistische Partij gekozen wordt als hoofd van een regering. Hij werd door president Chandra Poudel tot de nieuwe eerste minister benoemd nadat de communisten een akkoord hadden bereikt met het centrumlinkse blok in het parlement. Hij volgt Pushpa Kamal Dahal op, ook gekend als Prachanda, die na anderhalf jaar premierschap door het parlement werd weggestemd. De 69-jarige vroegere maoïstische rebellenleider kreeg niet langer de steun van de Communistische Partij van Oli. Oli vond in Sher Bahadur Deuba, de 78-jarige leider van de Nepalese Congrespartij, een coalitiepartner.

● INDIASE EN NEPALESE TEAMS ONDERNEMEN GEZAMENLIJKE ZOEKACTIE

Een 12-koppig Indiaas team, waaronder vier duikers, heeft zich aangesloten bij de zoektocht naar twee bussen en passagiers die onlangs vermist raakten in de Trishuli rivier. Het Indiase team arriveerde zaterdag 21 juli in Chitwan, in het zuiden van Nepal en begon zondagochtend met de zoekactie. Twee bussen met 65 passagiers op het traject Narayanghat-Muglin werden in de vroege ochtend van 12 juli getroffen door een aardverschuiving en meegesleurd door de Trishuli rivier. Drie van de passagiers wisten op de een of andere manier uit de bus te komen en zwommen naar de oever. Reddings- en zoekteams van het Nepalese leger, de Nepalese politie en de Armed Police Force (APF) hebben sinds het ongeval gezocht naar voertuigen en passagiers. Ondertussen hebben ze slachtoffers kunnen bergen maar velen zijn verdwenen in de modderstroom.

● DODELIJKE MOESSON

Ook dit jaar eiste de moesson reeds dodelijke slachtoffers. Einde juni veroorzaakte de zware regenval aardverschuivingen waarbij zeker negen doden vielen. In drie afzonderlijke bergachtige gebieden sloeg het noodlot toe en werden mensen in hun slaap verrast terwijl hun huizen werden opgeslokt door aardverschuivingen. In het zuidoosten van Nepal trad de Koshi-rivier buiten haar oevers, ook in het heuvelland rond de vallei van Kathmandu konden de rivieren de watertoevoer niet maar aan. Meer dan 50 mensen lieten reeds het leven in kolkende rivieren en modderstromen. Het regenseizoen dat half juni begint en doorgaat tot half september eist ieder jaar honderden levens in India en de omliggende landen.

● OPRUIMACTIE OP HIMALAYA TOPPEN

Nepalese soldaten vonden tijdens een opruimactie op de Mount Everest en op de toppen van de Lhotse en Nuptse vier lichamen en een skelet. Alpinisten die op de berg sterven, worden vaak achtergelaten omdat de berging te duur is. Maar er zijn ook families die de overledenen ter plaatse laten op hun geliefde berg. Naast de stoffelijke overschotten haalden de militairen ook 11 ton afval op, zoals kapotte tenten en kleding, kooktoestellen, zuurstofflessen, lege verpakkingen maar ook menselijke ontlasting. Sinds 2019 organiseert het Nepalese leger regelmatig opruimacties in de Himalaya. Er zou ondertussen bijna 120 ton afval naar beneden zijn gehaald samen met veertien lichamen en verschillende skeletten. Tegenwoordig moeten expeditiebedrijven een borgsom van 4000 dollar vragen aan de klimmers. Deze som wordt ingehouden als de toeristen betrapt worden op het achterlaten van afval op de berg. Sherpa's krijgen 130 euro voor een lege zuurstoffles die kan worden hergebruikt.

● BAARMOEDERHALSKANKER

Baarmoederhalskanker is een van de meest voorkomende ziektes en een belangrijke doodsoorzaak onder Nepalese vrouwen, met 14,4 gevallen per 100.000 vrouwen in 2020, d.w.z. 2.244 nieuwe gevallen en 1.493 sterfgevallen. De meeste patiënten met baarmoederhalskanker in Nepal - 80,9 procent - worden in een laat stadium gediagnosticeerd, wat bijdraagt aan het hoge sterftecijfer. "Symptomen van baarmoederhalskanker kunnen 10 tot 12 jaar eerder ontdekt worden door middel van screening," zegt Sarmila Dahal, hoofd van de afdeling Family Planning and Reproductive Health bij de Family Welfare Division van het Department of Health Services. "Maar de meeste patiënten laten zich behandelen in het derde of vierde stadium van kanker, wanneer hun ziekte al ver gevorderd is." Deze kanker voorkomen kan alleen worden gedaan met behulp van gratis screening, bewustmakingscampagnes en de toediening van het vaccin tegen het humaan papillomavirus. Het aanbieden van gratis screening op baarmoederhalskanker was een van de maatregelen die de regering in haar beleid opnam. In het huidige fiscale jaar is het budget voor gratis screening echter toegewezen aan slechts een paar lokale overheden. Het overlevingspercentage van baarmoederhalskanker is tot 95 procent als de behandeling wordt gestart in stadium 1 en tot 75 procent in stadium 2. Het belangrijkste is dat problemen in een vroeg stadium worden gediagnosticeerd en behandeld.

● 10 JAAR CEL VOOR BEDRIEGLIJKE SPIRITUELE LEIDER

Ram Bahdur Bomjan, ook 'Buddha Boy' genoemd, werd in 2005 wereldberoemd toen hij zich voordeed als de reïncarnatie van Sidharta Gautama, beter gekend als Boeddha. Begin juli werd Bomjan veroordeeld voor seksueel misbruik van kinderen. Sinds 2020 hield hij zich schuil nadat een arrestatiebevel tegen hem was uitgevaardigd nadat bekend raakte dat hij een 15-jarig meisje had verkracht dat verbleef in zijn ashram (de leefgemeenschap van zijn volgelingen). Ook zou hij betrokken zijn bij de verdwijning van minstens vier van zijn volgelingen.

TREKKING & EXPEDITIONS
+45 YEARS OF EXPERIENCE

NEPAL - TIBET - BHUTAN - SIKKIM
ROUND TRIP · RAFTING · SAFARI · HOTEL RESERVATION · AIRPLANE BOOKINGS

ASIAN TREKKING
asian-trekking.com
P.O. Box 3022 Thamel, Kathmandu, Nepal / Phone: 00977 (1) 4424249
Fax: 00977 (1) 4411878 / E-mail: contact@asian-trekking.com
Contact address and information: Astridlaan 39, 8310 Asselbroek
Email: astrek@scarlet.be / Tel: 0473 32 65 87

ANDERS REIZEN
Pionier in wandelreizen

Al jaren de specialist wandelreizen in Nepal

Op eigen houtje, in groep of met je gezin
Verschillende programma's en niveaus

ANDERSREIZEN.BE

Schrijf een reisverslag & win tot € 250!
Bundel je ervaringen en wijs andere reizigers de weg.

Reis
Schrijf
Win

WEGWIJZER VZW
ONAFHANKELIJKE
REISINFORMATIE

wegwijzer.be/reis-schrijf-win

Een andere kijk op NEPAL

Uw steun is welkom!

BE32 2200 7878 0002
fiscaal attest vanaf 40€

BIKAS
www.bikas.be

GESPREKSAVOND MET SOFIE LENAERTS EN LUT DE JAEGHER

Lut De Jaegher, lector, onderzoeker en stagebegeleider van de Arteveldehogeschool brengt een getuigenis over de stages van haar laatstejaarsstudenten in Nepal.

Sofie Lenaerts, wereldreiziger en gepassioneerd bergbeklimster, neemt ons mee in de wereld van het alpinisme. Ze zal eveneens haar steun aan het Dorje Ghyang waterproject toelichten.

Wanneer? Woensdag 16 oktober, aanvang 19.30 u
(liefst vooraf inschrijven op info@bikas.be)
Waar? Kioskzaal (Jeugdendienst), Kammerstraat 10
in 9000 Gent
Inkom? 10 euro, studenten 5 euro

Opbrengst ten voordele van onze projecten in Nepal

ONTVANG JE GRAAG EEN FISCAAL ATTEST?

Voor giften vanaf 40 euro ontvang je een fiscaal attest. Dankzij de belastingvermindering van 45 % kost jouw bijdrage je uiteindelijk maar ongeveer de helft. (Artikel 145/33 WIB 92)

BELANGRIJK: bezorg ons je rijksregisternummer zodat wij je dit fiscaal attest kunnen toesturen. Dat kan via een mailtje naar gaby@bikas.be

BIKAS ON LINE

Buiten onze website - www.bikas.org - zijn we ook te vinden op Facebook, zoek naar Bikas België-Belgique ... en word vriend van Bikas!

HET BIKAS TIJDSCHRIFT DIGITAAL?

Dat kan als je over een e-adres beschikt. Stuur jouw e-mail door naar info@bikas.be, met de vermelding 'Bikas tijdschrift digitaal'. Uiteraard kan je ook de papieren Bikas blijven ontvangen, vermeld dan 'Bikas tijdschrift digitaal EN per post'.

[HTTPS://WWW.BIKAS.ORG/](https://www.bikas.org/)

Onze webmaster Omer D'Hondt is ondertussen volop bezig om onze website volledig drielijg gebruiksklaar te maken. Heb je suggesties? Mail ze dan door naar omer@bikas.be.

BIKAS
FOCUS OP NEPAL

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING IN NEPAL
'BIKAS' ASSOCIATION VZW

Steun: min. 15 Euro op rekening **BE32 2200 7878 0002** op naam van Bikas Association vzw. (fiscaal attest voor giften vanaf 40 Euro op jaarbasis)
Verantwoordelijke uitgever: Irene Van Driessche, Bresserdijk 9, 2400 Mol, irene@bikas.be – **Secretariaat:** Dirk Logghe, Oud-Kerkhoflaan 48 in 2650 Edegem, België (alle briefwisseling op dit adres) – tel. 03 289 49 34 – dirk@bikas.be – www.bikas.be – Ondernemingsnummer 0476 058 875 – Ook een Franstalige Bikas is verkrijgbaar, vraag informatie op het secretariaat – Opmaak: info@bijdruk.be / druk: www.gazelle.be